

Rúsevnispólitikkur

II. Viðgerðarúrslit

Eg skrifaði herfyri ein stubba um rúsevnispólitikk og það neyðuga í eini ávísari samskipan innan viðgerð. Eg hugsaði her at koma inn á viðgerðarúrslit og seinni umrøða tálmandi og fyrirbyrgjandi tiltøk.

Summi meta, at rúsevnispólitikkur eigur bert at verða viðgerð og onki annað. Nakað á sama hátt, sum t.d. tað er við teimum, sum ikki tola evnið gluten. Tey mugu læra at halda seg frá gluten, men av tí, at tey eru lutfalsliga fá, so verður onki gjørt fyri, at fólk sum heild skulu halda seg frá hesum evni. Eitt sindur øðrvísi er við sukri. Nøkur hava sukursjúku og mugu á serligan hátt ansa sær. Men tað finnast eisini mildari formar fyri sukursjúku, so at tað kann sum heild vera gott at ansa eftir sukurbrúkinum.

Í einum stubba í Dimmalætting var herfyri umrødd ein vitjan úr Íslandi og Grønlandi. Vitjanin var í sambandi við Heilbrigðið, og sum eg skilti varð lagt upp til, at viðgerð var einstasta neyðuga og fult út effektiva tiltak móti misbrúki. Ein líknandi støða sum við gluten-sjúkuni. Hetta meti eg vera ein farligan pólitikk. Viðgerð kann vera góð hjá nógvum, men partvís er hon ikki so effektiv, tíverri, partvís eru nógvir rústrupulleikar í samfelagnum, sum ikki altíð eru knýttir at tí, vit kalla misbrúk (avhengigheit ella turv). Eg meti tí, at vit ikki skulu avskriva aðrar tættir í rúsevnispólitikki, men meir um hetta seinni.

Í sama stubba í Dimmalætting vórðu umrødd viðgerðarúrslit, sum eg skilti vísta, at um 2/3 gjørdust frískt. Eg skal koma nærri inn á ymsar slíkar kanningar, men í sær sjálvum má sigast, at er hetta so, so má tað vera ein heimssensasjon. Er úrsliðið so gott, átti hetta at verið staðfest av vísindamonnum, men

komu teir til eitt sindur slakari úrslit, kanska eini 30-40%, so er hetta eisini gott.

Nú velst al tum, hvussu slíkar kanningar verða gjørdar. Metir ein eftir, hvussu mong, ið ikki eru innafurløgd innan eitt ár, so kann ein sjálvandi fáa høg prosent. Men her tekur ein ikki hædd fyri fleiri faktorum: Hvørji eru hesi, hvussu vánalig vóru tey, Er úðin, sum farin er, eitt, tvey, fimm ár? Eisini má fastleggjast, hvat ein skilir við at vera frískur. Sama fólk kann ganga aftur við somu trupulleikum hjá kommunulækna, øðrum viðgerðarstovnum, sjúkrahúsi o.s.fr. Við øllum kannningum av slíkum slag er tí neyðugt at fylgja tí einstaka persóninum upp. Tá verður sjálvandi altíð eitt ávíst fráfall í sjálvari kanningini. Fólk svara ofta sjálvi, hvussu gingist hefur, og tað kann vera so misjávnt, hvussu álítandi teirra meting er. Tí er eisini neyðugt at hava okkurt líknandi at samanbera við, t.d. úrslit av øðrum viðgerðarformi, sum hefur verið royndur fyri fólk við líka stórum trupulleikum.

Fyri ikki at gerast ov fløkjasligur, skal eg halda meg til meting av úrslitum innan sonevndu Minnesota-viðgerðina. Nógvir aðrir viðgerðarhættir kundu eisini verið umrøddir, men tað verður ov drúgt nú. Eg fari at nýta ein samandratt, su m er gjørdur í bókini »Minnesota-modellen í Danmark« eftir Vibeke Steffen. Útkomin 1993 á forlagnum Socpol. Hetta er annars ein sera áhugaverd bók í sjálvum sær, og sum kostar einar 110 kr.

Har verða nevndar fleiri kanningar, og serliga heftir hon seg við kanning hjá Laundergan úr Minnesota, sum vísti um 54% avhaldandi eitt ár eftir viðgerð. Úr

Finnlandi var úrsliðið, sum Keos fann, vællægri, niðri á 26%, sum vóru avhaldandi eitt ár eftir viðgerð. Ein viðgerðarkanning eftir Larsen úr Svøríki vísti tilsvandi úrslit upp á 49% og sjálf fær Steffen úrslit úr Danmørk upp á um 54%. Tað vil siga, at spennid er sera vítt, heilt frá 26% upp til 54%. Tó kemur ongin av hesum upp móti teimum 2/3, sum umrøddir vórðu.

Sum sagt, so kundu viðgerðarúrslit frá øðrum viðgerðarhættum eisini verið drigin fram, men tað verður ov drúgt. Harafturat kemur, at fyrri at samanbera viðgerðarhættir, so má ein eisini tryggja sær, at tey fólk, sum eru viðgjørd, eru samanberlig, og tað kann vera torført. Hetta kemst av, at ofta er tað júst so, at ein ávísar viðgerðarhættur tekur sær av og tiltrekkir fólk við einum ávísam problematikki. Sumt er eisini innrættað til tað sama, t.d. at misbrúkarar við sinnissjúku koma til viðgerðar innan psykiatriina og mis-

brúkarar við t.d. livrasjúku, magasári o.ø. koma innan tað medicinska økið.

Tað er neyðugt, at samfelagið kann bjóða misbrúkarum viðgerð. Hinvegin koma vit nokk lítið á leiðis við reypi. Fingst viðgerðarúrslit, sum nevnd í Dimmalætting, so kann eisini við einfaldari rokni-metodu finnast útav, at landið mest skuldi verið dustsogið fyri misbrúkarar, og so er ikki, tíverri.

Viðgerðarúrslit benda á, at rústrupulleikar (her serliga viðv. rúsdrekka – alkoholi), ikki kunnu loysast við í den grad at gera hetta til bert ein sjúkuspurning hjá tí einstaka. Vit mugu eisini kenna eina felags ábyrgd, sum m.a. kann gera, at øll mugu bera ymsar tálmingar innan rúðskíð, eitt nú at summi rúsevni eru forboðin, meðan onnur er tyngd av avgjöldum. Meira um hetta í næsta stubba.

Við heilsan

August G. Wang

Canon Videoupptakari

E300 frá **7.995,-**
POP-UP LIGHT
8mm VIDEO CAMCORDER

Videobond

8 mm. 60 min metal
2 fyrir **148,-**

VHS 195 min
8 fyrir **198,-**

SMS FOTO

TLF. 19820

Alt innan hita, vatn, sanitet og ventilatió

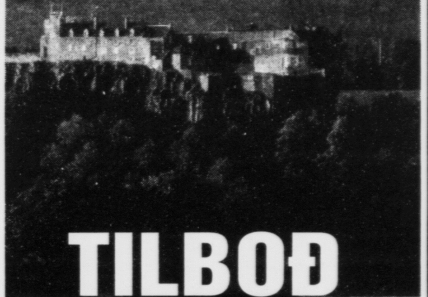
verður gjørt bíliga.

Fa. **Hans Dam**

Rør & Blikksmiður

Kristiansgøta 40 - 188 Hoyvík - Tlf. 18534 - Mobil 8953+

ABERDEEN SKOTLAND

"FERDAST SUMTYKKUM HÓVAR" 4 vaksni + bil.

10 daga ferð, við 8 gistingum.
Bed & Breakfast runt í
Skotlandi, sum tit sjálvi
ynska tað.

2.045 Fyri hvønn

NB: Gisting umborð er á dekksplassi couchettum. Um koygja ynskist verður góldið eyka.

STRANDFARASKIP LANDSINS

Tórshavn, Tlf. 14550 Fax. 16000 - Klaksvík Tlf. 57966 Fax. 57275

Lesarabrøv

Til býráðsformannin Lisbeth Petersen

Eg eri eisini ein av teimum mongu, sum nú í longri tíð nyttuleyst havi roynt at fáa fatur í henni, men sama svar, antin er hon uppúttin ella er hon ikki har.

Tað skuldi givið einum manni nokk, ja meira enn nokk, at verið býráðsformaður í Tórshavn. Tað skilti í hvussu

so er undangongumaður hennara í sama starvi, at skuldi arbeidd har passast forsvarliga, kravdi tað sín mann, og segði hann tí sín lögtingsseis frá sær.

Nú vita vit at hon hevur hildið ógvuliga fast um sín sess í lögtinginum, og hevur runnið ímillum, so tað er væl skiljandi, at hon er ring at hitta.

Lad gá, tá man er í andstöðu, nýtist einum ikki altíð at vera til staðar, men tað haldi eg er at halda sín lögtingsseis fyrri tað turra spott og harvið alt Føroya fólk við.

Men mín góða Lisbeth, kemur tú í samgongu, sum alt týðir uppá, krevur tað ein heilan mann og ikki ein hálvan. Væl

vitandi at tín høgra hond í býráðnum, skrivarin Jens Marius Poulsen, ger eitt dygdararbeiði, men hann er nú einaferð ikki valdur at stýra hesum býi.

J.J.